

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бубер М. Два образа веры / М. Бубер. – М.: ООО «Фирма «Издательство АСТ», 1999. – 592 с.; 2. Будний В. Порівняльне літературознавство: Підручник / В. Будний, М. Ільницький. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с.; 3. Гаврилів Т. Форма і фігура. Ідентичність у художньому просторі: Монографія / Т. Гаврилів. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2009. – 480 с.; 4. Наливайко Д. Актуальні проблеми структури і стратегії літературної імагології / Д. Наливайко // Літературна компаративістика. – Вип. 4. Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. – Ч. 1. – К.: Вид. дім «Стилос», 2011. – С. 4-60; 5. Рікер П. Сам як Інший / П. Рікер. – К.: Дух і літера, 2002. – 458 с.; 6. Сиваченко Г. Емігрантська творчість Володимира Винниченка: імагологічні інтенції в ідеологізованому дискурсі / Г. Сиваченко // Літературна компаративістика. – Вип. 4. Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. – Ч. 1. – К.: Вид. дім «Стилос», 2011. – С. 140-183; 7. Суковата В. Філософія Іншого у ХХ ст.: раса, нація, гендер.: автореф. дис. ... д.філос.н.: 09.00.04. – Х., 2009. – 36 с.; 8. Leerssen J. Identity/Alterity/Hybridity / J. Leerssen // Imagology: The Cultural construction and Literary Representation of National Characters. A critical survey: Series: Studia Imagologica. – Amsterdam and New York: Rodopi, 2007. – P. 335-342.

Лециньська С.С. (Київ, Україна)

**Національна специфіка зображувально-виражальних засобів
українських та польських ліричних моностроф**

У статті розглядається коло актуальних проблем порівняльного аналізу монострофічної лірики українців і поляків, які передусім стосуються висвітлення питань національної специфіки виражальних засобів зображення образів та ліричних героїв коломийок, краков'яків та деяких інших жанрових різновидів.

Ключові слова: *слов'янський фолькор, національна специфіка, зображувальні засоби, виражальні засоби, українські ліричні монострофи, польські ліричні монострофи, коломийки, краков'яки, loci communes, loci raritates.*

В статье рассматривается круг актуальных проблем сравнительного анализа монострофической лирики украинцев и поляков, которые прежде всего касаются освещения вопросов национальной специфики выразительных средств изображения лирических героев коломыек, краковьяков и некоторых других жанровых разновидностей.

Ключевые слова: *славянский фолькор, национальная специфика, изобразительные средства, выразительные средства, украинские лирические монострофы, польские лирические монострофы, коломыйки, краковьяки, loci communes, loci raritates.*

The article considers the range of urgent problems of comparative analysis of Ukrainian and Polish short lyric's songs, which relate primarily to address questions of national identity of means of expression images of lyrical hero in kolomyika, krakowiak and some other kinds of this genre.

Key words: *Slavic folklor, national specifics, means of figurative, means of expression, Ukrainian folk short lyric's songs, Polish folk short lyric's songs, kolomyika, krakowiak, loci communes, loci raritates.*

На тлі процесів глобалізації, що відбуваються у сучасному суспільстві, особливо актуальним постає питання ідентифікації людини з певною етнічною групою, її культурним середовищем, традиційною системою моральних цінностей. Саме тому наукові погляди кожної окремої фольклористичної школи зорієнтовані на визначення національної специфіки власної традиційної культури у порівнянні з сусідніми. Коло цих питань вже багато років розглядає славістика, звертаючись до подібних жанрів, що існують у фольклорі різних слов'янських країн, приділяючи особливої уваги усній народній творчості етнографічних груп, що компактно проживають у зонах міжетнічних контактів. До одного з найбільш етнографічно насичених ареалів до сьогодні залишається, зокрема, зона Карпат, де розмаїта народна культура стає об'єктом зацікавлення не тільки науковців, але й пересічних громадян країн, що проживають у вищезокресленому географічному ареалі. Свідченням цього є факти виникнення суспільних краєзнавчих інституцій та громадських карпатських форумів (Forum Karpackie (Польща) в мережі Facebook, лідер – Rawał Kukuła, український ВЕБ портал Коломия ТРК «Рідні медіа» тощо), які, водночас із науковими осередками (а нерідко й у співпраці з ними), використовують соціальні мережі та науково-популярні інтернет портали для висвітлення етнографічних, історико-культурних, краєзнавчих та фольклорних питань, чим поживляють процес залучення інтернет відвідувачів до вивчення української, польської, словацької, румунської та угорської гірських традицій.

Історично під об'єкт пильної уваги дослідників слов'янського фольклору потрапили ліричні монострофи, які присутні в музичній культурній традиції багатьох європейських країн. Їх самотність у кожній окремій етнічній культурі а також природа взаємовпливів дискутувалась не тільки в наукових виданнях ХІХ –ХХ ст., а й на Міжнародних з'їздах славістів, де саме цим питанням присвячувались виступи представників українських делегацій. Окремо слід виділити доповідь Н. Шумади «Про специфіку коротких пісенних жанрів сучасного слов'янського фольклору», виголошену дослідницею на VII Міжнародному з'їзді славістів (Варшава, серпень 1973 р.). Проблематика цієї

доповіді стосується вивчення національної специфіки жанрових різновидів українських та польських ліричних мініатюр, їх спільності та ідентичності, принципів тематичної класифікації [8, 3-17].

Внаслідок недостатнього застосування у дослідженнях коротких пісенних жанрів слов'ян комплексного аналізу шляхом зіставлення фольклорних зразків та ігнорування музичного компоненту пісенних композицій, у наукових доробках різних часів спостерігаємо присутність помилкових класифікацій, хибних групувань, що мають місце через брак однотайності наукових поглядів філологів і музикознавців на генезу й еволюцію того чи іншого пісенного жанру. Корисним для вивчення поставлених питань є досвід польських колег-хореологів, які розглядають приспівки до традиційних регіональних танців, вдаючись до словесного аналізу кожного зразка з урахуванням інтонаційної та фонетичної природи пісенного тексту, його музично-синтаксичної будови та особливостей виконання. Подібний комплексний підхід з одного боку надає можливість більш точно типологізувати досліджуваний матеріал, а з другого – віднайти серед його зразків можливі міжетнічні паралелі та розглянути природу взаємовпливів, які нерідко мають місце у слов'янському пісенно-танцювальному фольклорі.

Так, від початку збирання та дослідження українськими, російськими та польськими фольклористами коломийок та краков'яків, точилися наукові суперечки щодо їх тотожності й самотності. Перевага словесного матеріалу над повноцінними зразками, записаними з мелодіями, а відповідно і домінування аналізу тексту без огляду на музичну логіку (відсутність комплексного підходу) залишає багато знаків питання у вирішенні типології малих пісенних жанрів в українському та польському фольклорі.

У вивченні генези та еволюції коломийкового жанру, на нашу думку, найповнішого висвітлення цих питань вдалося досягти В. Гошовському, який цілком слушно відводив коломийці провідне місце в музичній культурній традиції Карпат, називаючи її здобутком всіх слов'ян, спираючись у своїй гіпотезі на присутність коломийкових зразків у національному фольклорі різних слов'янських народів [5, 139-142]. Основою для подібних висновків вчений вважає власне дослідження еволюції «коломийкового мислення» у різних слов'янських народів [5, 154-186]. Використовуючи метод порівняльного аналізу чеських, словацьких і польських пісень коломийкової форми, вчений аргументує свої припущення тими фактами, що по-перше, в деяких західнослов'янських місцевостях карпатська коломийка є невід'ємною частиною весільного обряду, по-друге, вона побутує як приспівка до місцевих національних кругових танців, а по-третє, пісні коломийкової структури відомі зі списків вищезгаданих

слов'янських народів XV-XVI ст. [5, 178-184]. Маючи танцювальне походження, коломийка з часом вийшла за межі приспівкового танцювального жанру, утворивши його різновид – співану коломийку, що (за визначенням Гошовського) має риси звичайної ліричної пісні, яка відрізняється від свого танцювального прообразу більш розвинутою мелодикою, різноманіттям ритмічних фігурацій, помірним темпом, а іноді розширеною мелодичною формою [5, 151-154]. І саме нетанцювальна коломийка, як цілком слушно зауважив дослідник, займає значно більше місця в музичному фольклорі Карпат. Саме їй, на відміну від танцювальної, притаманна тематична всеосяжність і цей факт може пояснювати відсутність подібної різноманітності та множини зразків у польських ліричних жанрових аналогах, до яких слід перш за все віднести краков'яки, від яких на початку минулого сторіччя деякі російські дослідники, зокрема А. Зачиняєв, помилково намагалися вивести гіпотезу утворення деяких коломийкових різновидів [6, 330]. Краков'яки, які, за цілком справедливим визначенням польського дослідника Вацлава з Олеська, є універсальним жанром для всієї польської поезії, «które są jedyną poezią ludu naszego, jedynym rezultatem jego poetyckiego usposobienia» («які є єдиною поезією нашого народу, єдиним результатом його поетичного темпераменту») [12, XXXVII]. В. Гнатюк пристає на думку Вацлава з Олеська, що серед причин, «задля яких не витворювалася в поляків поезія», слід назвати «ненастанні війни, бунти, забурення, нелад і т. д.» [3, 161], що, в свою чергу, не призвело до утворення відповідної тематики краков'яків. Краков'яки не розвинулись до тематичних масштабів співаних коломийок, залишаючись здебільшого вербальним компонентом польської культурної танцювальної традиції.

Водночас функціональність певної жанрової одиниці фольклору розкриває особливості процесу її створення, а художні образи й засоби виразності коломийок, танцювальних приспівок, краков'яків та інших жанрів монострофічної будови спричиняють розуміння етнопсихологічних процесів, які впливають на характер народної творчості даного жанру.

Тож розглянемо деякі типові ознаки національних зображувальних засобів польських та українських ліричних мініатюр.

Тексти коломийок засвідчують той факт, що сприйняття її мелодико-словесних кодів починається в народній традиції від народження дитини:

Коломийка, коломийка, весела співанка,

Не раз її над колисков заспівала мамка [8, 43].

Подібним чином у текстах краков'яків відбувається процес плекання національної культури «від колиски»: «nad moją kolebką matka się schylała i mówić potęgę świetnie nauczała», рівно як і виховання в ньому засобами фольклору

почуття патріотизму, посилене впливом католицької церкви на менталітет пересічного поляка, що в польській усній народній традиції сформульовано у триєдності понять: *Бог – родина – батьківщина* (Bóg, rodzina i ojczyzna):

«Ojcie nasz» i «Zdrowaś» i «Skład Apostolski»

Zeb do samej śmierci kochał naród polski [11, 53].

Фольклорна традиція створює готові форми поетичних втілень життєвих вражень, які відповідають світоглядному принципу «відтворення реальності засобом сублимації» (у значенні переходу від одного стану до іншого, обминаючи проміжну стадію) [1, 33]. Зокрема, ліричним пісням, до яких відносяться коломийки, краков'яки і приспівки до танцю, властивий процес сублимації відтворюваних реальних фактів за допомогою традиційних символів та поетичних асоціацій.

Невичерпність сюжетики та природу співанок пояснюють їхні тексти, в яких коломийка (у гуцулів – співанка) постає як невід'ємний компонент місцевого мікрокосму: «стілки знаю співаночок, як трави та листу», «в полонинах, буковинах ростуть вони всюди», «буйний вітер повіяв... коломийки по горах розсіяв». Коломийка, на думку багатьох її виконавців, народилася, як божество, у лоні природи, отримавши від народження дар впливати на людей, що їх слухають та співають, на живе й неживе довкілля: «коли тупну, заспіваю – затрясється хмарка», «бо ця пісня верховинська дає мені силу», «жура цецає, бо то наша коломийка такі чари має»; співанки здатні викликати широкий спектр людських почуттів від нестримної радості до глибокої туги:

Як я стану коломийки співати, співати,

Засмієся, і затужши, і станеши гадати [8, 43].

Ідейність художньої творчості, за висновками В. Юзвенко, проявляється у відбитті в усіх її жанрах життяво необхідних інтересів простого сільського народу, його ставленні до дійсності й оцінці її, а також у розкритті індивідуальних рис людини [10,10]. Герої фольклору постають згідно етнічної системи моральних цінностей та ідеалів, етичних норм, сформованих народною свідомістю. Так, героями коломийок нерідко виступають легендарні особистості, поборники справедливості і захистники скривджених (Довбуш, опришки), представники збійницьких ватаг (збійники), яким у польських гуральських піснях відповідають гайдуки. Якщо збійницький фольклор має багато паралелей у слов'янській (українській, польській, словацькій) та неслов'янській (угорській, румунській) карпатській етнічній традиції, то аналогів образу Довбуша в подібних коломийкам жанрах сусідів ми знаходимо небагато. Винятком є опришок Яношик у словацькій та польській (підгаллянській) народній поезії, образ якого був розглянутий В.Гнатюком у своєрідній генетичній історико-культурній ретроспекції, метою якої було виокремлення національних

пластів із мандрівних мотивів [2, 131-162]. Феномен образу Довбуша в українській монострфичній ліриці відповідає ідеальному герою, який є волелюбцем, особистістю, не залежною від умовностей і законів будь-якого соціального ладу, що певним чином об'єднує його зі збійниками. Але, на відміну від останніх, він має високоідейну мотивацію до насильницьких дій проти шляхти, що притискала волелюбних жителів Карпат, заради помсти кривдникам слабких, а не заради розбою і власного збагачення:

Ходив Довбуш з опришками лісами, горами,

Ай він хотів розправ'ятитись з польськими панами [4, 90].

Шляхетна ідея звільнення рідного краю від чужого панування присутня в кожній опришківській коломийці. Характерним для них також є вживання формульного звертання до товариша «пане-брате», що свідчить про категорію «свій», яка визначає чуття належності до одного роду-племени, однотайність думки та прагнення рівноправності:

На високій полонині ізродили рижки –

Ой чи підеш, пане-брате, навесні в опришки?

Чи знаси ти, пане-брате, що будеш діяти -

Виріжемо пєсїх врагїв, будем панувати [4, 90].

Натомість польські гайдуки – це не месники, а біднота, невдоволена соціальними умовами й вимушеністю тяжко працювати, або втікачі від кримінальної відповідальності, що переховувалися в горах, об'єднуючись у ватаги одностайців, які байдикували та промишляли розбійництвом без жодної шляхетної ідеї, а виключно заради власного виживання, про що свідчать тексти:

Hajdukujemy, nic nie robimy,

Wszystko nase, wszystko nase, co użyjemy [14].

Про благородного месника Довбуша, поборника національних прав українців, що проживають в Карпатах, було складено безліч коломийок. Одна згадка про цього героя у пісні впливала на місцевих жителів, як ліки проти депресії і несла надію на здобуття очікуваної справедливості:

Ой стогнали буковинці, стогнали гуцули,

Про Довбуша заспївали – про горе забули [4, 90].

Навіть після фізичної смерті героя, образ Довбуша не зникає з коломийок, міфологічна свідомість коломийкових творців лише трансформує його, втілюючи у тотемний символ каміння, на якому при житті сидів народний месник. Багато коломийок починається зі звертання до каменя, у якому тепер (за давніми гуцульськими віруваннями) має перебувати душа Довбуша, як до живого порадирика:

Скажи мені ти, каміння, Довбушеве місце,

Як панів нам треба бити, як їх з світу звести [4, 90].

Національна специфіка монострф як жанрових одиниць у структурі фольклору кожного етносу проявляється у текстах у вигляді суб'єктно-образних

опозиційних моделей [7, 54], таких, як: родинна дихотомія (батьки – діти, чоловік – дружина, мачуха – пасинок тощо), гендерні, вікові опозиції, соціальні нерівності між членами громади (рекрут, москаль – вільний цивільний громадянин, багатий – бідний тощо), міжетнічні та міжрелігійні взаємин тощо.

Досить широко в українських та польських зразках монострофічної лірики представлена семантика «чужинця». В українському фольклорі це: «жиди», «ляхи», «турки», «татари» – іновірці, які є чужинцями в «своєму» культурному просторі; «пани» – так звані «песі враги», які, перебуваючи в «чужому» просторі, виступають у ролі окупантів, тобто явних ворогів українського волелюбця. Стереотипним топосом «чужого» у «своєму» просторі в українських приспівках і коломийках, рівно як і в польських краков'яках, нерідко виступає *шинок* або *корчма*. Сучасним (для обох культурних вимірів) – країна змушеної або добровільної еміграції, – Канада, Америка (асоціативний образ чужини й неволі). Глибина поетичного вираження ставлення українців і поляків до цієї проблеми залишається традиційним: спосіб існування у «далекій чужині» зводиться у польських зразках до сарказму «*Ameryczko, Ameryczko, tylko łóżko i fabryczka*», тоді як в українських пісенних мініатюрах проступає набагато ширший семантичний спектр переживання людини, яка відірвана від рідного простору і порівнює чужину з «другим світом»:

*Егей, у тій Америці – як на другім світі:
Там не чути зозулечки ні в зимі, ні в літі* [13].

Типовим *loci communes* є символічна згадка про зозулю (у традиційній зменшено-пестливій формі «зозулечка»), що приносить звістку від рідних. А перифраз «не чути зозулечки ні в зимі, ні в літі» гіперболізує образ чужинної землі і віщує для мандрівників повну відсутність висточок з рідної сторони.

Пейоративне ставлення до образу чужинця-спокусника в українських піснях означено через етноніми «мазур», «краков'як», «москаль», «чорноморець», «волошин», «подолянець», «сербин», «ляшок», тощо (у польських зразках їм відповідають «*kozak*», «*turok*», «*niemiec*»), в ліричних монострофах пограниччя нерідко вони вживаються з соціальним уточненням: «жовнір», «улан», тощо. Протиставленню «свій» відповідає пестлива форма імен: Василечко, Іванко, Ясь тощо.

Роль посилення змістового навантаження відіграє в ліричних монострофах тавтологія. Так, в українських коломийках, суб'єктно-об'єктні відносини через індексні категорії «свій» – «чужий» посилюються за допомогою образного словосполучення «чужа чужениця». Нерідко для підкреслення протиставлення за вищезазначеним індексом до однієї і тої самої дії у піснях вживається бінарна опозиція: «брат», «сестриця» (своє, рідне) – «чужа чужениця» (чуже, вороже), як

у прикладі верховинської коломийки, де посилення цього протиставлення відбувається за рахунок заперечення (“ни брат”, “ни сестриця”)

А вас буде випасати ни брат, ни сестриця,

А вас буде випасати чужя чуженця [13].

Словесні повторення-протиставлення типу «Nie po to, ale po to» («не для того, але для того») також притаманні польській народній співаній поезії карпатського регіону, де вони відіграють роль посилення ідейного змісту співаної строфи:

Nie po to jo śpiywom, zebyście styseli,

Ale po to śpiywom, niech sie świat weseli [14].

Locі communes української народної монострофічної лірики творить типізація, властива українському фольклору вцілому. Сюди відносимо риторичну риму, паралелізм, символіку, архаїзми, «тавтологічне відтінювання», постійні епітети типу «козак чорнобривий», «орле сизий», «долина широка», а також безліч зменшено-пестливих форм, таких як «козаченько», «кінь вороненький», «ворітечка» тощо. Не в такій великій кількості, але всеж присутні подібні форми і у польських приспівкових мініатюрах: «konicek» (зменшено від «кінь»), «obereczek» (від «оберек»), «mazureczek», «ułaniczek» (від «мазур» та «улан»), «dziewcząteczka» (від «дівчини») тощо.

У той самий час до locі raritates, наприклад, закарпатських ліричних моностроф можна віднести такий епітет, як «білявина». Означення коханої в ньому виступає в категорії «білий простір» (міфологема: душа – ідеальний простір всередині людини), образ, який підпадає під окреслення «світлий», «чистий», «ідеальний», який визначає духовне начало стосунків хлопець – дівчина. Також типовими для карпатської місцевості є такі звертання до коханого, як «любко», до коханої – «білявонька», «любка», «рибка». Серед порівнянь, що ідеалізують зовнішню красу хлопця (стрункий та високий), у гуцулів розповсюджені образи дерев-красенів: «ек смерека»:

А я свого легіника пізнаю здалеку,

Бо він стрункий та високий, ек тота смерека [13].

У красеня в'ються «кучерки, ек гороховина», «кучерски, ек на бараночку». На особливу увагу дівчат заслуговують у коломиїках і співанках хлопці, що мають «жовте волосє» та «жовті кучері»:

Як кувала й зезуличка, й сіда на колосє.

Я так того дуже люблю, шо жовте волосє.

Я так того й дуже люблю, шо жовті кучері.

Єк у личко й поцілює, ни треба й вечері [13].

Типові для української давньої поезії та пісенності порівняння «Молодици, ек зирниці», «дівчета, ек сонце» свідчать про реліктові залишки космогонізму слов'янської міфологічної свідомості. Дуже рідко, але подекуди в коломиїках і польських приспівках зустрічаються згадки про язичницькі божества. Так, в верховинській коломиїці оспівується

грозова негода: «*Пере Перун громовище, Дажбог посипає(поливає)*», у звертаннях до Перуна і Сварога вгадується давній страх і прийняття стихійних явищ як Божої кари, тому вівчар перепрошує і задобрює:

*Ни сvari мене, Перуне, бо буде ми аминь,
Я каюси, ховаюси під Писаний Камінь.
Ни край мене, Свароже, шо голодні вівці,
Я заграю, заспіваю тобі на денівці* [13].

Натомість у польських ліричних монострофах здебільшого зустрічаються звертання до пантеону християнських святих, найчастіше – до Пана Бога («*Jak Pan Bóg nade mną*», «*ino jak Pan Bóg nam przyznaczy*») і Богородиці («*Proście Matki Bozkiej*»), згадки про давніх слов'янських богів частіше виглядають як паремійні інклюзії типу жартівливого прокльону «*Niech cie Piorun trzaśnie*» («нехай тебе Перун трісне»).

Співанки також слугують джерелом інформації про локальні звичаї вітань і побажань. Наприклад, загальноновживаній формі вітання «*Помайбіг*» («*Помагай, Боже*») відповідає вузьколокальні вітання полонинських гуцулів, що починаються зі звертального запитання: «*а ек дужа*», «*а ек дужі*», і у відповіді мають зворотно форму типу: «*гаразд, ек ви*»:

*- Ти, гуцуле з полонини, гуцуле-ватаже,
Чому твоя гуцулочка «Помайбіг» не каже?
- Якби моя гуцулочка «Помайбіг» казала,
То вона би си в полонині гуцулков не звала.
«А ек дужа, дівчинонько?» – легінь си питає,
«Гаразд, ек ви, легінику?» – вона відповідає* [13].

Монострофічним жанрам слов'янської пісенної лірики притаманні лаконізм, швидкість реагування на події довкілля та експресивність реалізації думок. Вони мають подібні шляхи формування, еволюції і функціонування в усній традиції різних слов'янських народів, зберігаючи при цьому національну своєрідність. Дослідження художніх образів та зображувально-виражальних засобів коломийок, танцювальних приспівок, краков'яків та інших жанрових різновидів монострофічної будови українців і поляків у порівнянні і зіставленні подібних зразків допоможе розкрити глибинні таємниці національної психології творчості кожного народу і водночас вивчити спільні тенденції різних фольклорних систем у формуванні загальнонародських цінностей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Аникін В.П.* Творческая природа традиций и вопрос о своеобразии художественного метода в фольклоре // Проблемы фольклора / А.И.Баландин, В.М.Гацак, Н.И.Кравцов и др.; отв. ред. Н.И.Кравцов. – Москва: Наука, 1975. – С. 30-40; 2. *Гнатюк В.М.* Вибрані статті про народну творчість / В.М. Гнатюк ; упоряд. М.Т.

Яценко. – Київ : Наук. думка, 1966. – 246 с.; 3. Гнатюк В.М. Коломийки (передне слово до збірника «Коломийки») / В. М. Гнатюк // Гнатюк В.М. Вибрані статті про народну творчість. – Київ: Наук. думка, 1966. – С. 151-173; 4. Горблянський Ю. Коломийковий заповіт Маруні Дуплавки (довгожителька) с. Липовиця Рожнятівського району Івано-Франківської області, 1902-1994) // Міфологія і Фольклор: загальноукраїнський науково-освітній журнал / Льв. нац. ун-т імені Івана Франка, ГО «Укр. товар-во дослід-ків. фолькл. та міфології». – Львів, 2011. – № 2. – С. 88-97; 5. Гошовський В.Л. У истоков народной музыки славян: очерки по музыкальному славяноведению / В.Л. Гошовский. – Москва: Сов. композитор, 1971. – 303 с.; 6. Зачиняев А. К вопросу о коломийках / А. Зачиняев // Известия Отделения русского языка и словесности Императорской Академии Наук. – Санкт-Петербург, 1907. – Т. 12, кн. 1. – С. 295–420; 7. Івановська О. Український фольклор: семантика і прагматика традиційних смислів / О. Івановська. – Київ: ВПК “Експрес-Поліграф”, 2012. – 336 с.; 8. Шумада Н.С. Ой, дрібненька коломийка, коломийка мила / Н. Шумада // Коломийки : зб. – Київ, 1977. – С. 5-12; 9. Шумада Н. Специфіка коротких пісенних жанрів сучасного слов'янського фольклору / Н. Шумада; Доповідь на VII Міжнародному з'їзді славистів (Варшава, серпень 1973 р.). – Київ : Наук. думка, 1973. – 18 с.; 10. Юзвенко В.А. Взаємозв'язок і взаємодія жанрів як основа історико-фольклорного процесу // Слов'янський світ. – К., 2006. – Вип. 4. – С. 15–23; 11. Leszczyńska J. Folklor zawsze żywy / Leszczyńska J., Leszczyński S. – Lublin: Fundacja Pomocy Szkołom Polskim na Wschodzie im. T. Goniewicza, 1996. – 136 s.; 12. Waclav z Oleska. Rozprawa wstępna / Waclav z Oleska // “Piesni polskie i ruskie ludu galicyjskiego”, – Lwow, 1833. – S. III – XLVII; 13. Архів навчальної фольклорної практики кафедри фольклористики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, 2012 р.; 14. Приватний архів власних фольклорних записів С. Лещинської.

Мазур М.Б. (Львів, Україна)

Інтертекстуальність як засіб втілення культурної пам'яті в романі Зорана Живковича «АМАРКОРД»

У статті зосереджено увагу на специфіці використання інтертекстуальності як засобу культурно-мистецького зв'язку різних поколінь. На прикладі аналізу роману Зорана Живковича «Амаркорд» виокремлено особливості кореляції інтертексту та прототексту. Окрім цього, у статті здійснено спробу прослідкувати постмодерністський діалог класичних та сучасних літературних творів, а також читацьку рецепцію такої взаємодії.

Ключові слова: інтертекстуальність, прототекст, літературний код, літературна фантастика.

В статье сосредоточено внимание на специфике использования интертекстуальности как средства культурно-художественной связи разных поколений. На примере анализа романа Зорана Живковича «Амаркорд» выделены